

GIMNAZIJA LIETUVOS PAKRAŠTYJE

Judita Stankutė

Plungės Mykolo Oginskio meno mokykla, Lietuva

Su Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazijos direktore Gražina SKARIENE kalbasi žurnalo redakcinės kolegijos narė Judita Stankutė. Tai puiki gimnazija Lietuvos pakraštyje, kaip sakoma, „ant rubežiaus“.

Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija vykdo pagrindinio, vidurinio ir papildomo ugdymo programas. Skuodas yra tik 2 km į pietus nuo Latvijos sienos. Taigi pagrįstai šią gimnaziją galima vadinti esančią „ant rubežiaus“. 1918 m. lapkričio mėn. tuometinė Lietuvos Respublikos švietimo ministerija patenkino skuodiškių prašymą ir leido steigti progimnaziją. 1938 m. sukomplektuota gimnazija, o jau 1939 m. išleista pirmoji gimnazijos abiturientų laida. 1949 m. gimnazija išleido paskutinę gimnazistų laidą. 1950 m. gimnazija pavadinta Skuodo vidurine mokykla, 1975 m. tapo Skuodo 1-ąja vidurine mokykla. Po Nepriklausomybės atkūrimo 1990 metais, 1992 m. mokyklai suteiktas Pranciškaus Žadeikio vardas. Akivaizdu, kad tai mokykla, turinti ilgą ir sudėtingą istoriją.

Tradiciškai mano pirmas klausimas yra apie Jūsų vadovaujamą mokyklą, jos istoriją, išskirtinumą.

Skuodo Pranciškaus Žadeikio gimnazija – viena seniausių ugdymo įstaigų rajone. Įkurta 1918 m. Skuodo dekanas, Telšių vyskupijos garbės kanauninkas, rašytojas, švietėjas Pranciškaus Žadeikio iniciatyva. Vos atvėrus gimnazijos duris, Jus pasitiks mūsų įkūrėjo žodžiai iš jo istorinės knygos „Didžiojo karo užrašai“: „Kiekviename dalyke būsiu tikru draugu – ypač tų, kurie myli gimtąją žemę“. Šie žodžiai tapę mūsų gimnazijos filosofija – skatina mus mylėti savo gimtąjį kraštą, būti savo šalies patriotais, puoselėti nacionalines vertybes. Todėl daug dėmesio gimnazijoje skiriama pilietiniam tautiniam ugdymui, krikščioniškajai moralei. Įgyvendiname įvairius projektus, organizuojame šventes, akcijas, dalyvaujame konkursuose, bendradarbiaujame su socialiniais partneriais. Aš vadovauju institucijai 9 metai, esu buvusi šios mokyklos mokinė, užaugau Skuode, todėl labai gerai pažįstu žmones, žinau jų viltis ir lūkesčius. Tad man, kaip vadovei, reikia mo-

tyvuoti žmones, sujungti juos, kad darniai, savo noru eitų viena kryptimi į užsibrėžtą tikslą.

Jūsų vadovaujate gimnazijai, kuri yra Lietuvos pakraštyje. Daug kas pasakytų, Lietuvos provincijoje. Papasakokite, kuo ypatinga tokios švietimo įstaigos vadyba?

Nesvarbu, kur mokosi mokinys – jis turi teisę gauti kokybišką išsilavinimą, todėl mano, kaip vadovės, tikslas sudaryti tokias sąlygas, kuriomis mokiniai galėtų maksimaliai išnaudoti savo gebėjimus pasiekti tikslą, būtų įvertinti ir pripažinti. Provincija ne geografinė sąvoka, o kultūrinė. Jeigu mes, mokytojai, savo mokymo programose skirsime dėmesio naujovėms, kūrybiškumui, verslumui, nuolat tobulinsime savo kompetencijas, mūsų mokiniai kaip lygūs su lygiais konkuruos su didžiųjų miestų mokiniais dėl vietų prestižiniuose universitetuose, respublikinėse olimpiadose ir konkursuose. Tai mes įrodome savo darbais. Daug metų mūsų gimnazijos mokiniai tampa respublikinių fizikos, astronomijos olimpiadų nugalėtojais, gina Lietuvos garbę pasaulinėse olimpiadose.

Tad mums provincijos pedagogams, reikia stengtis visada būti žingsniu priekyje – daryti viską naujai dabar, o ne laukti kada lieps...

Koks Jūsų požiūris į švietimo kaitą, vykstančius pokyčius, švietimo problemas?

Pasaulyje nuolat vyksta kaitos procesai – švietimo srityje taip pat. Kaip teigia naujausi moksliniai tyrimai, švietimas, deja, dar atsilieka nuo visuomenės pažangos. Todėl švietimas, išnaudodamas vidinius ir išorinius resursus, turi persitvarkyti iš pagrindų: svarbiausia iš mokymo paradigmos pereiti į mokymosi ir sąveikos paradigmą, pasirengti mokytis visą gyvenimą, pasiekti tokį pedagoginių bendruomenių lygį, kad jų bazę sudarytų reflektuojantys ir nuolat tobulėjantys profesionalūs mokytojai. Visada reikia prisiminti, kad žinios leidžia išlaikyti lyderystę, pritraukia pinigus ir padeda įgyti jėgą.

Lietuvoje vis dar vyksta mokyklų tinklo optimizavimo procesas. Kokia Jūsų nuomonė apie tai?

Tinklo optimizavimas – „skaudus“ švietimo bendruomenei procesas, nes uždaromos, jungiamos mokyklos, atleidžiami mokytojai, mažėja mokytojų darbo krūviai, vyksta mokinių judėjimas iš vienos mokyklos į kitą. Keičiasi Lietuvos mokyklų „veidas“, tradicijos, ritualai. Kaip ir kiekviename procese, galime įžvelgti plusus ir minusus. Tačiau procesas neišvengiamas, nes katastrofiškai mažėja mokinių skaičius, o valstybė finansškai nepajėgi visoms mokykloms suteikti tokių edukacinių sąlygų, kurių reikalauja visuomenės pažanga, šiandienei mokyklai keliami reikalavimai

Ar šie procesai paveiks Jūsų mokyklos ateitį?

Tinklo optimizavimo procesas Skuodo rajone beveik baigtas. Esame rajone vienintelė „grynoji“ gimnazija. Prieš tai 10-metį truko skaudus išgryninimo procesas, deba-

tai ir diskusijos su politikais, rajono švietimo bendruomene, kiek ir kokių mokyklų reikia rajone, mieste. Procesą paspartino mažėjantis mokinių skaičius mieste ir rajone. Manau, gimnazija Skuode yra ir bus, tačiau sėdėti sudėję rankų negalime. Kadangi mokinių ir ateityje mažės, turime galvoti, kaip patraukti į gimnaziją daugiau mokinių, ką tokio originalaus, unikalus siūlysimė mokiniams savo mokykloje, kad įtikintume juos, jog gimnazijoje teikiamos kokybiškiausios ugdymo paslaugos, dirba profesionaliausi pedagogai, galintys padėti kiekvienam moksleiviui kelyje į savo tikslą.

Neretai tenka išgirsti nuomonių, kad vadinamosiose provincijos mokyklose švietimo kokybė negali būti itin gera. Tai tik laiko ir lėšų švaistymas. Esą geriau vaikams mokytis didelėse didelių miestų mokyklose. Ar sutinkate su tokia pozicija?

Provincijos mokykla – gera, ar bloga? Nėra vienareikšmiško atsakymo. Yra visokių... Jeigu mokykloje vienas mokytojas dėsto 3 dalykus, dirba mokytojai, kurie yra ne to dalyko specialistai, naujos technologijos dulka spintose, tokia mokykla vargu ar turi perspektyvą... Tačiau yra provincijoje ir tokių mokyklų, kuriose sudarytos puikios edukacinės sąlygos, dirba profesionalūs, savo darbą mėgstantys pedagogai, kurių mokiniai pasiekia puikių rezultatų ir niekuo nenusileidžia didmiesčių mokykloms.

Koks Jūsų ryšys su vietos bendruomene?

Partnerystė – viena iš darnaus švietimo vystymosi sąlygų. Žinodami tai bendradarbiaujame su švietimo bendruomene dalydamiesi gerąja darbo patirtimi, aktualia informacija, bendrai siekdami ugdymo kokybės. Įvairioje gimnazijos veikloje mums padeda socialiniai partneriai – policija, Darbo birža, Kultūros skyrius, Biblioteka, Muziejus, Skuodo Šv. Trejybės bažnyčia, seniūnija ir kt. organizacijos. Be jų pagalbos mūsų veika būtų nevisavertė, atitrūkusi nuo šiuolaikinio gyvenimo poreikių. Visų švietimu suinteresuotų šalių uždavinys ugdyti bendradarbiavimo kultūrą, mokytis ir augti prisiiimant atsakomybę už jauną žmogų.

Ko palinkėtumėt mūsų žurnalo skaitytojams?

Linkiu visiems nepamiršti, kad didžiausia vertybė pasaulyje yra žmonių tarpusavio santykių grožis. Tad kurkime tokius santykius, kurie padėtų mums nugalėti visus gyvenimo iššūkius ir įkvėptų naujiems darbams dėl mūsų ir mūsų šalies gerovės...

Kalbėjosi Judita Stankutė